

Однією з найбільш поширених форм заощаджень домогосподарств в Україні можна назвати неорганізовані заощадження. Їх популярність пояснюється невизначеністю економічної ситуації, браком дієвих інструментів для залучення коштів і перетворення їх в інвестиції, недостатністю знань і досвіду роботи на фінансовому ринку [2]. Відсутність довіри до фінансових інститутів також є важливим психологічним фактором, який змушує населення втрачати, зберігаючи вільні кошти «на руках».

Література:

1. Байдак Т.М., Болотова В.О. Мотиви споживчої поведінки: соціологічний аналіз ринку туристичних послуг. *Сучасні суспільні проблеми у вимірі соціології управління*. 2013. № 276. С. 90–95.
2. Мітал О.Г. Заощадження домогосподарств та їх трансформація в інвестиційні ресурси. *Європейський вектор економічного розвитку*. 2017. № 1(22). С. 70–78.
3. Овчар О. В. Соціально-психологічні чинники споживчої поведінки. *Наука і освіта*. 2014. № 9. С. 159–163.
4. Станкевич Ю.Ю. Характеристика споживчої поведінки вітчизняних домогосподарств. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. №7. С. 49-52.

Сімора Софія Володимирівна

студентка 4 курсу факультету фінансів та обліку, ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент Петрушка О. В.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАКОПИЧУВАЛЬНОГО РІВНЯ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Рівень пенсійного забезпечення є показником економічного та соціального становища населення країни. З виходом на пенсію людина втрачає поточні джерела прибутку і розраховує на державну систему пенсійного забезпечення. Пенсіонери становлять значну частину населення і держава не може не звертати увагу на таку численну категорію громадян. Пенсійна система України – сукупність створених в Україні правових, економічних і організаційних інститутів і норм, метою яких є надання громадянам матеріального забезпечення у вигляді пенсії [1, с. 4].

Основними позитивними властивостями накопичувальної системи державного пенсійного страхування є спроможність посилити мотиваційні чинники населення до участі в пенсійному страхуванні. У цій системі наявний набагато тісніший зв'язок між здійсненими внесками та одержаними виплатами, аніж у солідарній пенсійній системі, що дає змогу послабити патерналістські настрої в суспільстві. Крім цього, накопичувальна пенсійна система служить потужним регулятором фінансової системи та ринку інвестиційних ресурсів [2, с. 6].

Другий рівень пенсійної системи не тільки підвищить соціальний захист громадян завдяки їх безпосередній участі в накопиченні коштів на пенсію, алей створить потужного внутрішнього інвестора зі значними довгостроковими ресурсами, які будуть спрямовані на розвиток економічної та соціальної інфраструктури країни. Обов'язкова накопичувальна пенсійна система забезпечить додаткову підтримку солідарній пенсійній системі. В Україні солідарній системі загрожує зменшення чисельності платників внесків порівняно з чисельністю пенсіонерів, які майже зрівнялись, тобто один працюючий утримує одного пенсіонера. Обов'язкову накопичувальну пенсійну систему розроблено, щоб доповнити солідарну, дозволивши молодим українцям взяти участь у програмі, яка передбачає інвестування частини пенсійних внесків в інструменти фінансового ринку. У майбутньому це мало б компенсувати недостатність виплат із солідарної системи та надати можливість людям отримувати більші розміри пенсійних виплат.

Запровадження другого рівня дозволить збалансувати зобов'язання пенсійної системи щодо майбутніх пенсійних виплат. Така система стимулюватиме громадян до накопичень пенсійних коштів, які будуть їхньою власністю та використовуватимуться для пенсійних виплат, а у випадку смерті учасника будуть успадковані. Пенсійні накопичення також стануть додатковим джерелом капіталу для розвитку економіки України. За підрахунками Міністерства соціальної політики, уже в перший рік запровадження обов'язкової накопичувальної пенсійної системи буде акумульовано 3,9 млрд. гривень пенсійних накопичень [3], що надає великий потенціал для внутрішніх інвестицій та має заохотити економічне зростання.

Для того, щоб запровадити обов'язкове накопичувальне пенсійне страхування, необхідна практична реалізація пенсійної реформи, яка

містить соціальні, економічні, демографічні, фінансові та політичні складові. Вирішення зазначеного питання неможливе без комплексного підходу, коли темпи і параметри пенсійної реформи мають бути узгоджені з темпами економічного розвитку держави, реформами рівня життя і доходів населення, податкової реформи, розвитком фондового ринку. На нашу думку, здійснення пенсійної реформи насамперед потребує державно-управлінського впливу на інституційну сферу (створення та розвиток відповідної нормативно-правової бази й окремих суб'єктів процесу, посилення їхньої відповідальності, підвищення рівня професійної підготовки працівників системи недержавного пенсійного забезпечення тощо); фінансово-економічну сферу (забезпечення поступу економіки, функціонування та розвитку фондового ринку, підвищення надійності інвестиційних інструментів для пенсійних фондів); соціальну сферу (проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи для різних вікових груп населення щодо прав і обов'язків учасників нової пенсійної системи, підвищення фінансової та правової обізнаності населення у питаннях пенсійного страхування, подолання недовіри до недержавного сегмента пенсійної системи).

Література:

1. Бурков Ю. А. Сучасна система накопичення. *Науковий вісник*. 2017. № 2. URL: <http://econom.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/02/STAN-TA-PERSPEKTYVY-ROZVYTKU.pdf> (дата звернення 02. 11. 2019).
2. Петрушка О. В. Накопичувальна система державного пенсійного страхування: переваги та ризики запровадження в Україні. *Світ фінансів*. 2015. № 1. URL: http://library.tneu.edu.ua/images/stories/praci_vukladachiv.pdf (дата звернення 02.11.2019)
3. Накопичувальна система пенсійного забезпечення – другий рівень пенсійної системи. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2018. № 2 (66). URL: <http://18-60.com.ua/pensiyna-reforma/nakopichuvalna-sistema-pensjnogo-zabezpechennja.html> (дата звернення: 02.11.2019).